

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2012

MEMORANDUM

WES-KAAP

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 16 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien elke keer slegs die eerste sin of feit na.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik, word daardie vreemde woord geïgnoreer.
Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE.
Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- **Aanhalings uit die leesstuk:**
Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek NIE.
- **Eenwoord-antwoorde:**
Indien die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word of eerste staan.
Ignoreer voorafgaande lidwoord.
- **Ja/Nee-vrae:**
Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
Die rede of motivering moet korrek wees.
- **Waar/Onwaar-vrae:**
-Waar/Onwaar is KORREK = ✓
plus die rede/motivering/aanhaling is KORREK = ✓
-Waar/Onwaar is KORREK = ✓
maar die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = x
-Waar/Onwaar is VERKEERD of ONTBREEK = x
Die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = x,
ongeag of dit die KORREKTE rede/motivering/aanhaling is.
- **Meervoudigekeuse-vrae:**
Slegs die regte letter gegee. ✓
Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓
Volsin gegee met regte antwoord in. ✓
- **Oop vrae:**
Rede/motivering KORREK = ✓
GEEN punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE.

VRAAG 1**TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL**[Verwerk uit *Huisgenoot*, 3 November 2011]**(362 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.1	<ul style="list-style-type: none"> • 53 (jaar) • Drie-en-vyftig (jaar) (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	1
1.2.1	Onwaar	1	2	1	2
1.2.2	Hy het eers 'n hartaanval (en toe 'n hartoorplanting) gehad.	1	2	2	2
1.3	<ul style="list-style-type: none"> • (Hy was 'n) onderwyser. • (Hy was 'n) hoërskoolonderwyser. (Enige EEN)	1	2	2	1
1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Tien jaar (gelede) • 10 jaar (gelede) (Enige EEN)	1	2	2	1
1.5	(By) Swellendam	1	2	2	1
1.6	(Die) veldwagter	1	2	2	1
1.7	<ul style="list-style-type: none"> • Sy oupa het ook 'n hartaanval gehad. • Hartsiektes is oorerflik. • Ander mense in Stanley se familie (familielid) het ook hartaanvalle gehad. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.8.1	Waar	1	2	1	2
1.8.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy kon skaars 20 treë stap. • As hy oefening gedoen het, het hy naer geword / flou geword. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Een jaar • 'n Jaar • 12 maande (Enige EEN)	1	2	2	1
1.10	<ul style="list-style-type: none"> • A • A Hy het pyne in die bors gekry en het opgegooi. • Hy het pyne in die bors gekry en het opgegooi. (Enige EEN)	1	2	2	1
1.11	(Hy kon) asemhaal.	1	2	2	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Jong man moes eers doodgaan (voordat hy 'n hart kon kry). • Hy het iemand anders se hart gekry. (Of soortgelyk)	1	2	2	3

1.13.1	Onwaar	1	2	1	2
1.13.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het weer aan sport deelgeneem. • Hy is nou 'n atleet. • Hy neem aan wêreldkompetisies deel. (Of soortgelyk) 	1	2	2	2
1.14	Port Elizabeth	1	2	2	1
1.15	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het gesond geword. • Hy het nie meer hartprobleme nie. • Hy kon weer aan sport deelneem / normaal leef. (Of soortgelyk) 	1	2	2	3
1.16	<ul style="list-style-type: none"> • Jy red sterwende mense (se lewens). • Jy kan soveel lewens red. • Jy help ander mense. (Of soortgelyk) 	1	2	2	3
1.17	<ul style="list-style-type: none"> • Hy kon 'n nuwe begin maak. • Hy kon 'n goeie lewe lei. • Hy het nog 'n kans in die lewe gekry. • Hy kon weer aan sport deelneem. • Hy kon gesterf het. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	2	2	3

DENKVLAK 1: 9/20 (45%) DENKVLAK 2: 7/20 (35%) DENKVLAK 3: 4/20 (20%) = 100%

SUBTOTAAL: 20

TEKS B: INFORMATIEWE TEKS					
[Verwerk uit <i>Beeld</i> , 19 Oktober 2011]					
(193 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.18	Takalani Sesame	1	2	2	1
1.19	A	1	2	2	1
1.20	San-Mari	1	2	1	1
1.21	<ul style="list-style-type: none"> • 20:30 • Halfnege (in die aand) • 8:30 nm. (Enige EEN) 	1	2	1	1
1.22	(Maak) pasta (vir die Bokke).	1	2	2	2
1.23	<ul style="list-style-type: none"> • C • Die troudatum is naby. • C Die troudatum is naby. (Enige EEN) 	1	2	2	2
1.24	<p>Waar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle inligting oor uitsaaitye en programinhoud was teen druktyd korrek. 	1 1	2 2	2 2	2 2
1.25	<ul style="list-style-type: none"> • Matrikulante is nog laat wakker en besig om te leer. • Matrikulante is nog besig om huiswerk te doen. • Niemand kan die matrikulante daardie tyd van die nag steur nie. (Enige logiese redenasie is aanvaarbaar.) 	1	2	2	3
1.26	<ul style="list-style-type: none"> • Daar is baie programme in verskillende tale op SABC 2. • Hulle bied (programme) in verskillende tale aan. • Daar is onderskrifte by sekere programme. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	2	2	3

DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40 %) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%

SUBTOTAAL: 10

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING[Verwerk uit *Vrouekeur*, 28 Oktober 2011]

(194 woorde)

ALGEMEEN:**SKRYF DIE PUNTE SOOS VOLG NEER (horisontaal/vertikaal)**

Feit	7
Taal	<u>3</u>
	= 10

KEN DIE TAALPUNTE SÓ TOE

	PUNTE
Die hoofgedagte kan in 'n volsin of in 'n sinsnede aangebied word, solank dit sinvol is.	
1–3 feite korrek	1
4–5 feite korrek	2
6–7 feite korrek	3

LET WEL**Formaat:**

- Selfs indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied word, moet dit geassesseer word.
- Kandidate word nie gepenaliseer indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied is nie.

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Indien die kandidaat se opsomming te lank is (meer as 60 woorde), word 5 ekstra woorde toegelaat en die res van die opsomming word nie nagesien nie.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 50), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.

ALGEMEEN:

- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 65 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.
- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien.
- Direkte aanhalings is toelaatbaar.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld d.w.s. = 3 woorde.

VRAAG 2: DIE SIMBOLIEK VAN KLEURE**FEITE**

	VERWAGTE ANTWOORDE	TEKS
1.	Rooi is die kleur van liefde.	Rooi: Rooi is een van die primêre kleure en ook die kleur van bloed. Hierdie kleur is 'n gewilde kleur om op Valentynsdag te dra. Rooi is 'n teken van liefde.
2.	Groen is die kleur wat op groei dui.	Groen: Groen is die kleur vir groei. Die mens se oog is gewoond aan hierdie kleur in die natuur. Bome is mos groen in die lente. Blare wat dus nie groen is nie, is dood.
3.	Oranje simboliseer warmte/hartlikheid/vuur.	Oranje: Wat maak 'n vuurtjie so gesellig? Dit is die kleur van die vlamme wat so warm en hartlik is. Om hierdie rede is oranje die kleur wat gebruik word om vuur voor te stel.
4.	Geel is die kleur wat vriendelikheid uitstraal.	Geel: Geel straal vriendelikheid uit. Hierdie kleur is die ideale kleur om te dra op dae wat jy nie goed voel nie, want geel help om 'n mens se gees op te hef.
5.	Blou is die kleur wat jou baie rustig laat voel.	Blou: Op die kleurwiel lê blou tussen groen en indigo. Op 'n sonnige dag is die hemel helder blou. Blou stel rustigheid voor.
6.	Swart is die kleur vir rou/hartseer.	Swart: Swart is die kleur wat in baie kulture gebruik word om te rou. Wanneer iemand in een van daardie kulture sou sterf, dra die mense swart klere as teken van hulle hartseer.
7.	Wit is die kleur wat vrede voorstel.	Wit: Wit is 'n teken van vrede. Wit duiwe word baie keer vrygelaat wanneer mense ophou baklei of lande na 'n oorlog besluit om nie meer te veg nie.
	GETAL WOORDE = (50–60/65 maksimum)	GETAL WOORDE = 194 (Disjunktief)
DENKVLAKE 1: 0/10 (0%) DENKVLAKE 2: 0/10 (0%) DENKVLAKE 3: 10/10 (100%) = 100%		
TOTAAL AFDELING B: 10		

AFDELING C: TAAL					
VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE				[Verwerk uit <i>Oxford Life Orientation</i>]	
• Spelling moet korrek wees om 'n punt te verdien.					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
3.1	dogtertjie	1	4	1	1
3.2	oom	1	4	1	1
3.3	mooier	1	4	1	1
3.4	tennisskoene	1	4	1	1
3.5	haar	1	4	2	1
3.6	moeilike	1	4	2	3
3.7	maandeliks	1	4	1	2
3.8	teen	1	4	2	1
3.9	derde	1	4	1	2
3.10	potlode	1	4	1	1
3.11	Mnr./ mnr. (Punt MOET daar wees.)	1	4	1	2
3.12	oulikste	1	4	2	1
3.13	<ul style="list-style-type: none"> • mooi • netjies (Enige EEN)	1	4	1	3
3.14	<ul style="list-style-type: none"> • druipe • dop • sak (Enige EEN)	1	4	1	1
3.15	Sjoe	1	4	1	1
3.16	<ul style="list-style-type: none"> • doodbang • vrekbang 	1	4	1	1
3.17	die	1	4	1	1
3.18	volgende jaar	1	4	1	1
3.19	Help	1	4	1	1
3.20	<ul style="list-style-type: none"> • skryfbehoeftes • skryfbenodigdhede • skryfgoed (Enige EEN)	1	4	1	2
DENKVLAK 1: 14/20 (70%) DENKVLAK 2: 4/20 (20%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%					
SUBTOTAAL: 20					

VRAAG 4: SINSTRUKTURE [Uit: LO Vandag Graad 10]

- Wanneer verlede tyd getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die infinitief getoets word, moet **te** in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word.
- Verder tel spelling nie.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie.
- Indien die opdrag sê dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
4.1	Ouma kuier saam met die familie.	1	4	2	2
4.2	Ouma sit in 'n gemaklike stoel, want sy is oud. <i>(Indien die komma ontbreek, verloor die kandidate nie die punt nie.)</i>	1	4	2	1
4.3	Die familie het onthou om Ouma geluk te wens.	1	4	2	3
4.4	Wie (staan op die stoel?)	1	4	2	1
4.5	Die son hoef nie te skyn as ons braai nie.	1	4	2	1
4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Ouma sê sy is baie gelukkig. • Ouma sê dat sy baie gelukkig is. (Enige EEN) 	1	4	2	2
4.7	<ul style="list-style-type: none"> • A • Ouma is baie bly. • A Ouma is baie bly. (Enige EEN) 	1	4	2	2

4.8	Die manne kuier die hele middag baie lekker om die vuur. ✓ <i>Die volgorde moet korrek wees.</i>	1	4	2	3
4.9	Een keer per jaar vier Ouma haar verjaarsdag.	1	4	2	2
4.10	<ul style="list-style-type: none"> • C • boeglam • C boeglam (Enige EEN) 	1	4	2	1
4.11	Die familie eet lekker, daarna gaan hulle huis toe.	1	4	2	2
4.12	<ul style="list-style-type: none"> • Die seun was stout. • Die seun was stout gewees. (Enige EEN) 	1	4	2	2

4.13	<ul style="list-style-type: none"> Die tafel is deur die vrouens gedek. Die tafel is gedek deur die vrouens. (Was word nie aanvaar nie.)	1	4	2	2
4.14	Ouma se kleinkind het ✓ op haar skoot gelê . ✓	2	4	2	2
4.15	Die muis sal/gaan ✓ onder die tafel sit . ✓	2	4	2	1
4.16	Die vleis word ✓ deur die mans op die vuur gebraai . ✓	2	4	2	2
4.17	Die familie baklei nie ✓ met mekaar nie . ✓	2	4	2	1
4.18	Nee, die seuntjie loer nie ✓ om die deur nie . ✓	2	4	2	1
4.19	<ul style="list-style-type: none"> Ouma vra of hulle ✓ lekker kuier. ✓ Ouma vra of ons ✓ lekker kuier. ✓ (Antwoord korrek, penaliseer aanhalingstekens of vraagteken met EEN punt.)	2	4	2	3
DENKVLAK 1: 10/25 (40%) DENKVLAK 2: 11/25 (44%) DENKVLAK 3: 4/25 (16%) = 100%					
SUBTOTAAL: 25					

VRAAG 5: REDIGERING [Verwerk uit *JIP*, 17 Augustus 2011]

Indien die kandidaat die fout in die antwoord identifiseer, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.

Bv. sonner sonder

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
5.1	feite	1	4	2	2
5.2	tagtig	1	4	2	1
5.3	het gou geslaap.	1	4	2	2
5.4	Hierdie/hierdie	1	4	1	2
5.5	sonder	1	4	2	2
5.6	Het tieners al gewonder hoekom hulle heelyd oor goed val?	1	4	2	2
5.7	of/wanneer	1	4	1	3
5.8	raak	1	4	2	1

5.9	<ul style="list-style-type: none"> Dit kan help om 'n blou gloeilamp in jou kamer te gebruik. Dit kan help om 'n blou gloeilamp te gebruik in jou kamer. (Enige EEN) 	1	4	1	1
5.10	jou	1	4	2	2
DENKVLAK 1: 3/10 (30%) DENKVLAK 2: 6/10 (60%) DENKVLAK 3: 1/10 (10%) = 100%					
SUBTOTAAL: 10					

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID [Uit Google Images]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
6.1	<ul style="list-style-type: none"> D “Hoera! Uiteindelik is dit vakansie!” D “Hoera! Uiteindelik is dit vakansie!” (Enige EEN) <p><i>(Gevoelstaal)</i></p>	1	4	3	3
6.2	<ul style="list-style-type: none"> C “Dis jou laaste waarskuwing, loop nou!” C “Dis jou laaste waarskuwing, loop nou!” (Enige EEN) <p><i>(Onsensitiewe taal)</i></p>	1	4	3	3
6.3	<ul style="list-style-type: none"> B “Ek sal die kar was as Pa die hoof bel en sê ek is siek.” B “Ek sal die kar was as Pa die hoof bel en sê ek is siek.” (Enige EEN) <p><i>(Manipulerende taal)</i></p>	1	4	3	3

6.4	<ul style="list-style-type: none"> • A • “Ek gaan nie uit met mans wat nie hulle eie motors het nie.” • A “Ek gaan nie uit met mans wat nie hulle eie motors het nie.” (Enige EEN) <i>(Onsensitiewe taal)</i> 	1	4	3	3
6.5	<ul style="list-style-type: none"> • D • “ ’n Mooi meisie soos jy kan mos nie ’n mediese dokter wees nie?” • D “ ’n Mooi meisies soos jy kan mos nie ’n mediese dokter wees nie?” (Enige EEN) <i>(Stereotipering)</i> 	1	4	3	3
DENKVLAK 1: 0/5 (0%) DENKVLAK 2: 0/5 (0%) DENKVLAK 3: 5/5 (100%) = 100%					
SUBTOTAAL: 5					
TOTAAL AFDELING C: 60					

AFDELING D: LETTERKUNDE**BLADSAK – Lucas Malan****VRAAG 7: 'N TUISNYWERHEID LANGS DIE PAD – Riana Scheepers**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
7.1	<ul style="list-style-type: none"> • (Na die) indali (toe) • (Na die) markplek (toe) (Enige EEN) 	1	2	4	1
7.2	(met ’n) vishaak/vishoek	1	2	4	1
7.3	<ul style="list-style-type: none"> • een rand • R1 (Enige EEN) 	1	2	4	1
7.4	<ul style="list-style-type: none"> • D • die vis kyk vir hom. • D die vis kyk vir hom. (Enige EEN) 	1	2	4	2

7.5	<ul style="list-style-type: none"> • (Hulle het dit) op hulle koppe (gedra). • Hulle het dit gedra. (Enige EEN) 	1	2	4	1
7.6	<ul style="list-style-type: none"> • D • grasarmbande • D grasarmbande (Enige EEN) 	1	2	4	2
7.7.1	ONWAAR	1	2	4	2
7.7.2	Hy het dit onder die koraalboom gesit.	1	2	4	2
7.8.1	<ul style="list-style-type: none"> • E • het vis in vuur-as gaargemaak. • E het vis in vuur-as gaargemaak. (Enige EEN) 	1	2	4	2
7.8.2	<ul style="list-style-type: none"> • A • het gebraaide mielies verkoop. • A het gebraaide mielies verkoop. (Enige EEN) 	1	2	4	2
7.8.3	<ul style="list-style-type: none"> • B • het dieselfde rympie opgesê as die karre stilhou. • B het dieselfde rympie opgesê as die karre stilhou. (Enige EEN) 	1	2	4	2

7.8.4	<ul style="list-style-type: none"> • C • het gesê die vis was die rede dat alles vrot was. • C het gesê die vis was die rede dat alles vrot was. (Enige EEN) 	1	2	4	2
7.9.1	pad	1	2	4	1
7.9.2	vrugte	1	2	4	1
7.9.3	kleure	1	2	4	1
7.9.4	koekblikke	1	2	4	1

7.10	<ul style="list-style-type: none"> Hy het nie Afrikaans verstaan nie. Hy het nie die taal verstaan nie. Hy kon nie Afrikaans praat nie. (Enige EEN)	1	2	4	3
7.11	<ul style="list-style-type: none"> Hy het nie geweet hoeveel geld moes hy vra vir die vis nie. Hy het nie geweet waar om te sit (as hy sy vis wou verkoop) nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
7.12.1	<ul style="list-style-type: none"> Omdat niemand sy vis gekoop het nie. Omdat hy nie die seun se taal verstaan het nie. (Enige EEN of soortgelyk) (Die rede en die motivering moet bymekaar aansluit.)	1	2	4	3
7.12.2	<ul style="list-style-type: none"> Dit is nie lekker om iets te probeer verkoop waarin niemand belangstel nie. Dis nie lekker as mense praat en jy verstaan hulle nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1 [20]	2	4	3
DENKVLAK 1: 8/20 (40%) DENKVLAK 2: 9/20 (45%) DENKVLAK 3: 3/20 (15%) = 100%					

OF

VRAAG 8: POTYSTER SWEIS NIE – PG du Plessis

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYN	PUNT	LU	AS	VLAK
8.1	Huis toe.	1	2	4	3
8.2.1	Onwaar	1	2	4	1
8.2.2	Hy was 'n skrywer.	1	2	4	1
8.3	(By/Op die) skrootwerf	1	2	4	1
8.4	<ul style="list-style-type: none"> (Hy het gedink) die verteller verkoop ou yster. (Hy het gedink) die verteller maak geld. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.5	Potyster sweis nie.	1	2	4	1
8.6.1	D <ul style="list-style-type: none"> wou die stofie regmaak en gebruik. D wou die stofie regmaak en gebruik. (Enige EEN)	1	2	4	2

8.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • C • was baie besig met sake. • C was baie besig met sake. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.6.3	<ul style="list-style-type: none"> • A • sou self by die huis kom. • A sou self by die huis kom. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.6.4	<ul style="list-style-type: none"> • E • moes die tjips bak. • E moes die tjips bak. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.7	<ul style="list-style-type: none"> • D • net een keer per week poeding gekry het. • D net een keer per week poeding gekry het. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.8	<ul style="list-style-type: none"> • (Op 'n) Saterdag • Saterdag • Saterdaggaande (Enige EEN)	1	2	4	1
8.9	<ul style="list-style-type: none"> • C • sy vriende daar sou kom swem. • C sy vriende daar sou kom swem. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.10.1	winkeltjie	1	2	4	1
8.10.2	ma	1	2	4	1
8.10.3	brood	1	2	4	1
8.10.4	koeldrank	1	2	4	1
8.11	<ul style="list-style-type: none"> • Hy (die seun) het skaam gekry omdat sy pa hulle gelos het. • Hy wou 'n ander beeld van die pa gee. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.12	<ul style="list-style-type: none"> • Die gesin se probleme was nie die seun se skuld nie. • Die seun kon nie verantwoordelikheid aanvaar vir sy ouers se foute nie. • Die seun is reeds deur sy ouers se foute verneder. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3

8.13	<ul style="list-style-type: none"> • Ek sou uitgevind het waar die seun bly en later vir hom 'n werkie op sy plaas gegee het. • Ek kon uitgevind het waar die seun bly en later aangebied het om sy ma te help. • Ek kon vir die Portugees gesê het dat die seun nie verantwoordelik was vir sy ouers se foute nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1 [20]	2	4	3
DENKVLAK 1:8/20 (40%) DENKVLAK 2: 8/20 (40%) DENKVLAK 3: 4/20 (20%) = 100%					

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120